

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “ทัศนคติต่อขั้นตอนการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ของผู้บำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดของกรมคุมประพฤติในเขตกรุงเทพมหานคร” เป็นการวิจัยสำรวจเชิงปริมาณ โดยมีวิธีการศึกษาดังนี้

ระเบียบวิธีการศึกษา

1. การศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร (Documentary Study) โดยการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ ตำราทางวิชาการ บทความ วิทยานิพนธ์และงานวิจัยต่าง ๆ ตลอดจนเอกสารต่าง ๆ ของทางราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อต้องการศึกษาหาความรู้และรายละเอียดต่าง ๆ ที่สามารถจะนำมาใช้ประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

2. การศึกษาค้นคว้าภาคสนาม (Field Study) เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีแบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการสำรวจเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดของกรมคุมประพฤติในเขตกรุงเทพมหานคร

กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดของกรมคุมประพฤติ ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 122 คน โดยการสุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลจากสำนักงานคุมประพฤติ 4 แห่ง ได้แก่ สำนักงานคุมประพฤติประจำศาลแขวงพระนครเหนือ สำนักงานคุมประพฤติประจำศาลแขวงพระนครใต้ สำนักงานคุมประพฤติประจำศาลแขวงพระโขนง สำนักงานคุมประพฤติประจำศาลแขวงดุสิต

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ผู้ศึกษาได้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาภาคสนาม ซึ่งผู้ศึกษาได้จัดสร้างแบบสอบถามขึ้นอย่างเป็นระบบเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยกำหนดประเด็นคำถามตามตัวแปรและดัชนีวัดที่ได้ประมวลจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งรูปแบบคำถามประกอบไปด้วย คำถามปลายเปิด (Close-Ended) และคำถามปลายปิด (Opened-Ended) ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิดในการศึกษา ซึ่งลักษณะเครื่องมือแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน/ลักษณะส่วนบุคคลของผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ระยะเวลาที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ประวัติการกระทำผิดติดยาเสพติดฐานความผิด ประวัติการเข้ารับการบำบัดยาเสพติด ลักษณะคำถามส่วนที่ 1 จะเป็นคำถามปลายปิด ข้อคำถามจำนวน 10 ข้อ

ส่วนที่ 2 ทศนคติต่อขั้นตอนการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนการสอบสวน ขั้นตอนการตรวจพิสูจน์การเสพหรือการติดยาเสพติด ขั้นตอนการชะลอการฟ้องศาลดำเนินคดี ขั้นตอนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ซึ่งในแต่ละขั้นตอนนี้ ประกอบด้วยตัวชี้วัดย่อย ๆ แล้วผู้ศึกษาได้นำมาพัฒนาเป็นข้อคำถามในการสร้างแบบสอบถาม ซึ่งลักษณะในส่วนที่ 2 นี้ มีลักษณะเป็นคำถามปลายปิด ข้อคำถามจำนวน 34 ข้อ โดยกำหนดคำตอบแบบมาตราส่วนประเมินค่า (rating scale) 5 ช่วง คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะต่อพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้กลุ่มตัวอย่าง สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการศึกษา

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ผู้ศึกษานำเครื่องมือที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องความครอบคลุมถึงเนื้อหา (Content Validity) และได้ดำเนินการปรับแก้แบบสอบถามหลังจากนั้น ผู้ศึกษานำแบบสอบถามไปทดสอบก่อน (Pre-test) กับผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดของสำนักงานคุมประพฤติธนบุรี จำนวน 30 เนื่องจากมีคุณสมบัติ

ใกล้เคียงกับผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดของสำนักงานคุมประพฤติในเขตกรุงเทพมหานครที่จะเก็บข้อมูลจริง และเมื่อทำการเก็บและรวบรวมข้อมูลจากการทดสอบแบบสอบถามแล้วนำข้อมูลมาหาค่าความเที่ยงตรง (value Validity) และหาความเชื่อมั่นทางสถิติมีค่าความเชื่อมั่นในภาพรวมเท่ากับ 0.8919 หลังจากทดสอบเครื่องมือเรียบร้อยแล้วผู้ศึกษาได้มีการตรวจสอบรายละเอียดของขอคำถามของแบบสอบถามกับอาจารย์ที่ปรึกษาและกรรมการวิทยานิพนธ์รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิอื่น ๆ อีกครั้งหนึ่ง และนำมาปรับปรุงแก้ไข สำนวน ภาษา การเรียงลำดับความแล้วจึงนำแบบสอบถามไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจริง

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามจำนวน 150 คน ดำเนินการเก็บและรวบรวมข้อมูล โดยขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ในสำนักงานคุมประพฤติช่วยแจกและเก็บแบบสอบถาม และได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 122 ชุด คิดเป็นร้อยละ 81.33 และหลังจากนั้น นำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจความเรียบร้อยและกำหนดรหัสและคำนวณคะแนนข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามลงในโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ SPSS (Statistical Package for Social Science) เพื่อเตรียมการวิเคราะห์ผลการศึกษาต่อไป

การวิเคราะห์ การแปลผลและการกำหนดเกณฑ์ในการวัด

ผู้ศึกษาได้มีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลแล้ว จึงนำมาเปลี่ยนรหัสตัวเลขและคำนวณคะแนนในแต่ละส่วนของแบบสอบถาม ทั้งนี้ได้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ คือ โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ SPSS (Statistical Package for Social Science) ซึ่งมีรายละเอียดในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ในส่วนของข้อมูลพื้นฐานและลักษณะส่วนบุคคลของผู้เข้ารับการฟื้นฟู ผู้ศึกษาใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. ในส่วนที่สอบถามข้อมูล ซึ่งใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีเกณฑ์การให้คะแนนและเกณฑ์ของค่าเฉลี่ยจากคะแนนที่ใช้เป็นเกณฑ์ตัดสินในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

2.1 การกำหนดน้ำหนักของการให้คะแนน ในส่วนของทัศนคติต่อการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ผู้ศึกษากำหนดน้ำหนักของการให้คะแนนในส่วนนี้เป็น 5 ระดับ ดังนี้

คำตอบ	ค่าน้ำหนักคะแนน
ระดับทัศนคติมากที่สุด	5
ระดับทัศนคติมาก	4
ระดับทัศนคติปานกลาง	3
ระดับทัศนคติน้อย	2
ระดับทัศนคติน้อยที่สุด	1

2.2 เกณฑ์ของค่าเฉลี่ยจากคะแนนที่ใช้เป็นเกณฑ์ตัดสินในการวิเคราะห์ข้อมูล

$$\begin{aligned} \text{พิสัย} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด}-\text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5-1}{5} \end{aligned}$$

ดังนั้น เกณฑ์การให้คะแนนคือ

4.21-5.00	หมายถึง	อยู่ในระดับมากที่สุด
3.41-4.20	หมายถึง	อยู่ในระดับมาก
2.61-3.40	หมายถึง	อยู่ในระดับปานกลาง
1.81-2.60	หมายถึง	อยู่ในระดับน้อย
1.00-1.80	หมายถึง	อยู่ในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาจะนำข้อมูลที่ได้มาประมวลเพื่อสรุปผล ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ มีดังนี้

1. การหาค่าร้อยละ (Percentage)
2. การหาค่าเฉลี่ย (Means)
3. การหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation, S.D.)
4. การหาค่าสถิติ เพื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ โดยใช้ t-test

และค่าF-test กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การนำเสนอผลการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้นำเสนอผลการศึกษา เป็นการบรรยายในเชิงพรรณนา ประกอบตารางอธิบาย โดยแบ่งการนำเสนอเนื้อหาออกเป็น 5 บท ดังนี้

บทที่ 1 บทนำ ความสำคัญของปัญหา มูลเหตุจูงใจในการศึกษา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตของการศึกษา นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา และประโยชน์ที่ได้จากการศึกษา

บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นการค้นคว้าและทบทวนแนวคิดและทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการศึกษา

บทที่ 3 ระเบียบวิธีการวิจัย เป็นการอธิบายกระบวนการค้นคว้า วิจัยวิทยาการวิจัย ลักษณะและกระบวนการในการศึกษาครั้งนี้

บทที่ 4 ผลการศึกษาและการอภิปรายผล เป็นการนำเสนอข้อเท็จจริงที่ได้จากการศึกษา โดยการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติประกอบการพรรณนาและการอภิปรายผลการศึกษา กับแนวคิดทฤษฎี

บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ เป็นการสรุปข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการศึกษา ตลอดจนข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อระดับการกำหนดนโยบายและการปฏิบัติและข้อเสนอแนะต่อการศึกษาในครั้งต่อไป